

Fredrik Dahl
HR-strateg
040-675 36 86
Fredrik.dahl@skane.se

Datum 2022-10-31

Dnr 2022/002423

1 (7)

Region Skånes svar på inspektionsmeddelande 2022/002423

Arbetsmiljöverket har i en regionövergripande inspektion av Region Skånes årliga uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet identifierat brister avseende den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Region Skåne har vidtagit och avser vidta ytterligare åtgärder enligt upprättad handlingsplan för att åtgärda de brister Arbetsmiljöverket identifierat. Handlingsplan bifogas svaret.

Krav

Arbetsmiljöverket ställer följande krav.

Ni ska vidta åtgärder (t ex genom att se över rutin och/eller verktyg för årliga uppföljningen) för att säkerställa att er årliga uppföljning fångar upp brister i ert systematiska arbetsmiljöarbetet på alla arbetsställen som finns i er organisation.

De förbättringar som behövs och som inte kan genomföras omedelbart ska föras in i en skriftlig handlingsplan. I handlingsplanen ska anges när åtgärderna ska vara genomförda och vem som ser till att de genomförs.

De brister som är identifierade av Arbetsmiljöverket besvaras i detta svar. Arbetsmiljöverket har den 10 maj 2022 via e-post meddelat Region Skåne att en acceptabel nivå innebär att arbetsgivaren åtminstone kan presentera en handlingsplan avseende de brister som beskrivs och utifrån krav som ställs i inspektionsmeddelandet.

Påtalade brister och vidtagna och planerade åtgärder

Specificering av delegerade arbetsmiljöuppgifter

Arbetsmiljöverket framför följande brister gällande specificering av delegerade arbetsmiljöuppgifter.

De delegerade arbetsmiljöuppgifterna är inte tillräckligt väl beskrivna när det gäller de grundläggande delarna av SAM, (undersöka-riskbedöma-åtgärda-följa upp), vad detta arbete ska omfatta och hur detta ska ske, (det går aldrig att hoppa över steg ett, att identifiera risker och skaffa sig kunskaper om dessa, inklusive

vad arbetsmiljölagstiftningen säger), och sedan utifrån detta vidta lämpliga åtgärder/skriva handlingsplaner samt hur detta dokumenteras. Konsekvensen är att det endast undersöks en mycket liten del av de riskområdena som finns i verksamheten.

För att åtgärda de brister Arbetsmiljöverket påtalar beträffande specificering av delegerade arbetsmiljöuppgifter kommer Region Skåne på regionövergripande nivå att vidta följande åtgärder.

1. En revidering genomförs av den regionala informationen om fördelning av arbetsmiljöuppgifter som innehåller en beskrivning av de grundläggande delarna av det systematiska arbetsmiljöarbetet och vad arbetsmiljöarbetet ska omfatta och hur arbetsmiljöarbetet ska bedrivas.

Utgångspunkten i revideringen är de fyra stegen inom ramen för ett systematiskt arbetsmiljöarbete, det vill säga att undersöka, bedöma risker, vidta åtgärder och följa upp vidtagna åtgärder.

Den reviderade beskrivningen kommer att placeras tillsammans med den regionala informationen om fördelning av arbetsmiljöuppgifter. Beskrivningen kommer att finnas tillgänglig på intranätet i syfte att vara tillgänglig för alla verksamheter och medarbetare i Region Skåne.

Åtgärden med en reviderad beskrivning syftar till att fungera som ett stöd i det verksamhetsnära arbetsmiljöarbetet och för att underlätta att åtgärder vidtas inom alla riskområden som finns i verksamheten.

2. En revidering sker av den information som framgår i den blankett som innefattar arbetsmiljöuppgifter som skriftligen fördelas från överordnad chef till mottagare (mottagande chef) i verksamheten.

Åtgärden vidtas i syfte att på ett tydligare sätt informera om de specificerade arbetsmiljöuppgifterna som bland annat innefattar en årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet, samt betona det systematiska tillvägagångssättet med de fyra stegen undersöka, bedöma risker, vidta åtgärder och följa upp.

Informationen om specificerade arbetsmiljöuppgifter kommer att tillgängliggöras på intranätet för att alla verksamheter och medarbetare i syfte att klargöra de grundläggande delarna av det systematiska arbetsmiljöarbetet och vad det omfattar och hur det metodiskt bedrivs, samt hur dokumentationen går till.

Uppföljning av de delegerade arbetsmiljöuppgifterna

Arbetsmiljöverket framför följande brister gällande uppföljning av delegerade arbetsmiljöuppgifter.

Er årliga uppföljning fångar inte upp att 1.a linjens chef inte undersöker alla sina riskområden eller har tillräckliga kunskaper om alla sina riskområden – här behöver både arbetsmiljökunskaperna hos 2.a linjens chef bli bättre så att de kan följa upp delegeringen, men också rutin/verktyg för den årliga uppföljningen.

För att åtgärda de brister som Arbetsmiljöverket lyfter gällande uppföljningen av de delegerade arbetsmiljöuppgifterna vidtar Region Skåne på regionövergripande nivå följande åtgärder.

1. Den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet för 2022 genomförs med en preciserad uppföljningsfunktion jämfört med tidigare år i ett nytt digitalt verktyg som används för genomförandet av uppföljningen. Verktöget innefattar en chefsstruktur som riktar den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet till samtliga chefer som har fördelats arbetsmiljöuppgifter. Den framtagna strukturen i det nya verktyget säkerställer att samtliga chefer med fördelat arbetsmiljöansvar uppmärksammas med att se till att den årliga uppföljningen genomförs. De verksamheter som inte genomför en årlig uppföljning blir identifierade och kan därmed stöttas via respektive HR-funktion, överordnad chef och med hjälp av framtaget stödmaterial för den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Åtgärden, som säkerställer att ansvarig chef ser till att en uppföljning av hur arbetsmiljöarbetet bedrivs i verksamheten syftar till att öka kunskaperna om alla riskområden som finns utifrån uppföljningen som genomförs och att åtgärder kan bli nödvändiga att vidta för att ta bort alla risker för ohälsa och olycksfall.
2. Åtgärden med ett nytt chefsverktyg för den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet är också en betydelsefull åtgärd vidtagen för att upplysa överordnad chef, det vill säga chef som fördelat arbetsmiljöuppgifter till underordnad chef, om vikten av att följa upp arbetsmiljöarbetet. Åtgärden bidrar till att öka kunskaperna om hur arbetsmiljöarbetet bedrivs i verksamheter där överordnad chef ansvarar för underordnade chefers arbetsmiljö. Åtgärden är ett sätt att åstadkomma en systematisk uppföljning som säkerställer ett uppföljningsarbete på samtliga nivåer och verksamheter i organisationen.
3. Åtgärder har vidtagits för att instruera chefer inför den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet med en integrerad instruktion i det nya digitala verktyget för uppföljningen. Åtgärden syftar till att underlätta ett genomförande av den årliga uppföljningen och för att ta fram rapport inför analys av resultatet och upprättande av handlingsplan i syfte att förbättra arbetsmiljön på ett så träffsäkert sätt som möjligt utifrån identifierade brister.

Kunskaper om den årliga uppföljningen

Arbetsmiljöverket påtalar följande brist avseende kunskaper om den årliga uppföljningen.

Chefer har inte tillräckliga kunskaper och vad informationen ska användas till, vilket gör att de inte sätter sig in i frågorna eller dokumenterar varför de skattar som de gör.

Region Skåne har vidtagit och planerar flera åtgärder för att öka kunskaperna hos chefer, skyddsombud och medarbetare.

1. En partsgemensam regional digital introduktion i arbetsmiljö har tagits fram under 2021 och implementeras under 2022. Introduktionen i arbetsmiljö riktar sig till målgruppen nya chefer och nya skyddsombud men tillgängliggörs via en utbildningsportal till övriga chefer och skyddsombud. Åtgärden med att ta fram och tillgängliggöra en introduktion i arbetsmiljö har syftat till att öka de grundläggande kunskaperna utifrån delområden som innefattar arbetsmiljölagstiftningen och ansvar, det systematiska arbetsmiljöarbetet inkluderat den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet, hälsofrämjande arbetsmiljöarbete, samt arbetsanpassning och rehabilitering. Introduktionen implementeras under 2021 och har till en del följts upp och kommer under 2023 fortsatt att följas upp beträffande antalet som genomfört introduktionen och hur introduktionen eventuellt kan spridas ytterligare i organisationen.
2. Utifrån påtalad brist har anpassning skett av ett nytt digitalt verktyg för den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Åtgärden syftar till att chefer (och skyddsombud och involverade medarbetare) sätter sig in i frågor och påståenden i uppföljningsenkäten och dokumenterar utifrån flera svarsalternativ. Svarsalternativen har utökats från svarsalternativen "ja" eller "nej" på respektive fråga och påstående, till att även inkludera svarsalternativet "delvis" samt möjlighet till att kommentera respektive svar i direkt anslutning till respektive fråga och påstående. Svaren färgsätts i verktyget automatisk med färgerna röd, orange och grön beroende på svar i en sammanfattande rapport för att underlätta involverades sammanfattning av brister men också en sammanfattning av det som fungerar på arbetsplatserna. Funktionen bidrar till bättre möjligheter att vidta välgrundade och ändamålsenliga åtgärder dokumenteras i handlingsplanerna utifrån genomförd uppföljning.
3. En sammansatt arbetsgrupp har på regionövergripande nivå tagit fram ett stödmaterial inför den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Syftet med stöd materialet är att stötta chefer men även skyddsombud och involverade medarbetare vid genomförandet av den årliga uppföljningen. Stöd materialet ska främja en dialog och analys inför besvarandet av frågeställningar och påståenden i den digitala enkäten. Stödmaterial finns tillgängligt på såväl intranätsida, i det digitala verktygets inledningssida och för respektive fråga i verktyget.

4. En specifik intranätsida har tagits fram för den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet som inkluderar en instruktion "Gör så här", samt relevant information till den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Åtgärden syftar till att klargöra syftet med den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet och öka kunskaperna med en årlig uppföljning och att arbeta systematiskt med arbetsmiljöfrågor.
5. Regional nyhet har publicerats på intranätet avseende den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet i syfte att uppmärksamma alla chefer om den årliga uppföljningen och för att beakta alla riskområden som finns och vidta nödvändiga åtgärder och åstadkomma förbättringar av arbetsmiljön i verksamheterna. Chef och skyddsombud ger sin bild av fördelar med att genomföra en årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet.
6. En sammansatt arbetsgrupp på regionövergripande nivå kommer under 2023 att ta fram ett regionalt fördjupningsmaterial om systematiskt arbetsmiljöarbete inkluderat den årliga uppföljningen. Fördjupningsmaterialet ska användas på arbetsplatsträffar, läraaktiviteter och i arbetsmiljöutbildningar i syfte att bidra till fördjupade kunskaper i organisationen om ett systematiskt arbetsmiljöarbete och de fyra grundläggande stegen med att undersöka, bedöma risker, vidta åtgärder och följa upp.

Rapportering av allvarliga tillbud och tillbud

Arbetsmiljöverket framför följande brister om rapportering av allvarliga tillbud och tillbud.

Ni har rutiner som säger att tillbud ska rapporteras. I samband med inspektioner konstaterades det att det är underrapportering av tillbud i verksamheter. Er årliga uppföljning fångar inte upp underrapportering av tillbud vilket har som konsekvensen att ni inte åtgärdar alla risker i er arbetsmiljö (bl a arbetsbelastning chefer/medarbetare, psykiskt påfrestande arbete), men även omöjliggör analys varför det rapporteras få tillbud (t ex ingen kunskap om vad tillbud är, svårt att hantera rapportering i systemet, tidsbrist för rapportering) och med detta försvårar vidtagande av lämpliga åtgärder.

Region Skåne vidtar åtgärd på regionövergripande nivå gällande anmälan av tillbud och allvarliga tillbud och arbetsskador.

1. Det är säkerställt att den årliga uppföljningen inkluderar frågeställning om anmälan av arbetsskador och tillbud. Utifrån ovan nämnda åtgärd ska uppföljningen av tillbud och arbetsskador genomföras årlig med ökat stöd via framtaget stödmaterial inför specifik fråga om arbetsskada och tillbud.

Åtgärden ska vägas mot andra uppföljningsmöjligheter som kommer att finnas genom en ny regiongemensam avvikelshantering som tas fram under 2022 med implementering 2023.

2. Regionövergripande IT-projekt pågår där åtgärder vidtas i form av framtagande av en ny regiongemensam avvikelshantering. Åtgärderna syftar till att underlätta rapportering och utredning av arbetsskador och tillbud med ett regiongemensamt avvikelshanteringssystem. De regionövergripande åtgärderna säkerställer att arbetsskador i alla dess former, samt tillbud och allvarliga tillbud, rapporteras på ett korrekt och enkelt sätt i förhållande till Försäkringskassans och Arbetsmiljöverket gemensamma e-tjänst. Åtgärderna syftar till att ta bort risker som innebär underrapportering av tillbud och allvarliga tillbud. Åtgärderna syftar också till att minska okunskap om vad tillbud och allvarliga tillbud är genom tydliga definitioner och instruktioner, som också anger hur tillbud och allvarliga tillbud på ett enkelt och icke tidskrävande sätt ska rapporteras.
3. Till den förbättrande åtgärden med ett framtagande av ett regiongemensamt avvikelshanteringssystem kommer regional information anpassas och förtydligas gällande rapportering av arbetsskador och tillbud. Åtgärden syftar till att på regionövergripande motverka underrapportering av tillbud och arbetsskador.

Åtgärderna med framtagandet av en ny avvikelshantering implementeras med start 2023 och är en viktig grundförutsättning för uppföljning av tillbud och allvarliga tillbud. Det nya avvikelshanteringssystemet ska tillhandahålla en statiskfunktion för att ta fram underlag för att belysa rapporterade tillbud och allvarliga tillbud på alla nivåer i organisationen.

Introduktion

Arbetsmiljöverket påtalar följande brist avseende introduktion på arbetsplatserna.

Introduktion innehåller sällan information om vilka risker som finns i arbetet och hur man skyddar sig mot dessa.

Region Skåne avser att revidera nuvarande regionala checklista vid introduktion. Det regionövergripande informationen används i förvaltningarnas verksamheter och utgör en grundläggande stöd i verksamheternas introduktion av nya medarbetare på arbetsplatserna.

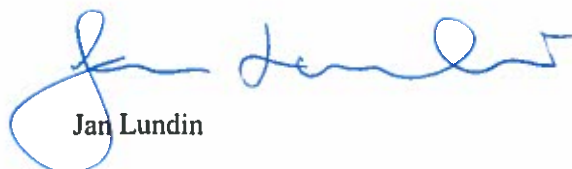
1. I framtaget stödmaterial inför genomförandet av den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet har Region Skåne säkerställt att fråga ställs om rutiner och riktlinjer för en god arbetsmiljö ingår i introduktionen av en ny medarbetare. Syftet med åtgärden är, utifrån en rad olika exempel på arbetsmiljöområden, att stödja en reflektion och analys kring introduktion inför den årliga uppföljningen.
2. Revidering genomförs av regional information och tillhörande checklista vid introduktion. I checklistans information uppmanas verksamheternas chefer att i samband med introduktionen informera om risker i arbetet och hur man skyddar sig mot dessa. Informationen i checklistan förtydligas med uppmaning om att verksamheterna informerar om aktuella riktlinjer

och policy på arbetsmiljöområdet. Syftet med åtgärden är att stödja chefer i att i samband med introduktionen av nya medarbetare informera om risker som kan finnas i arbetet och om arbetsgivarens riktlinjer och policy inom arbetsmiljö.

Huvudskyddsombuden har förutom deltagande i de besök som Arbetsmiljöverket genomfört, fått tillfälle att i den regionala skyddskommittén framföra synpunkter i dialog, samt via e-post inför det svar arbetsgivaren lämnar i detta svar och inför Arbetsmiljöverkets inplanerade återbesök hos Region Skåne den 10 november.

Malmö 31 oktober 2022

Enligt uppdrag

Jan Lundin

Förhandlingschef, Koncernstab HR

